

H O T Ă R Ă R E A nr.1-168/2023
cu privire la examinarea cererii Xxxxxx Xxxxxx de înscriere în Registrul
candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante

12 octombrie 2023

municipiul Chișinău

Examinând cererea doamnei Xxxxxxx Xxxxxxx, privind înscrierea în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante, audiind informația prezentată de către domnul Eduard Varzar, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

Aparatul Consiliului Superior al Procurorilor a înregistrat cererea¹ doamnei Xxxxxxx Xxxxxxx privind înscrierea în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante, în vederea accederii în funcția de procuror prin invocarea calității sale de absolvent al Institutului Național al Justiției.

Pentru a decide asupra cererii de referință, Consiliul Superior al Procurorilor va analiza raționamentele de drept și de fapt circumscrise speței în cauză.

Potrivit art.26 alin.(8) coroborat cu art.27 alin.(1) din *Legea nr.152/2006 privind Institutul Național al Justiției*, absolvenților Institutului li se eliberează un atestat în care se indică anul de absolvire, media generală obținută, în baza căreia vor participa la concursul pentru suplinirea funcției vacante de procuror în condițiile legii. După absolvirea cursurilor de formare inițială, persoana este obligată timp de 5 ani să participe la concursurile pentru suplinirea funcției de procuror, în modul prevăzut de *Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură*.

Sinteza documentelor analizate de Consiliul Superior al Procurorilor atestă că Xxxxxxx Xxxxxxx este absolventă a Institutului Național al Justiției, promoția anului 2011.

Valorificând acest statut, doamna Xxxxxxx Xxxxxxx a participat, în anul 2011, la procedurile de concurs aferente numirii pe post pentru funcția de procuror².

Respectiv, prin Ordinul Procurorului General nr.XX-p din xx.xx.2012, doamna Xxxxxxx Xxxxxxx a fost numită în funcția de procuror în Procuratura Xxxxxxx Xxxxxxx, pe care a exercitat-o până la data de xx.xx.2022 (xx ani și x luni), când a demisionat din proprie inițiativă.

Fiind prezentă în ședințele Consiliului Superior al Procurorilor din 04.08.2023 și respectiv, din 12.10.2023, doamna Xxxxxxx Xxxxxxx a susținut cererea depusă și a solicitat înscrierea în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante, secțiunea referitoare la absolvenții Institutului Național al Justiției.

Pentru argumentare, în cadrul ședințelor Consiliului Superior al Procurorilor, titulara cererii a indicat că prevederile legale ce prescriu procedura accederii în funcția de procuror permit ca ea să facă uz de mai multe ori de calitatea sa de absolventă a Institutului Național al Justiției și, de fiecare dată, în baza atestatului primit, să fie înscrisă direct în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante.

Susținerile doamnei Xxxxxxx Xxxxxxx nu pot fi acceptate, întrucât nu există reglementări normative care să permită o astfel de încadrare a solicitării sale.

¹ Înregistrată în circuitul instituțional al Consiliului Superior al Procurorilor din 22.03.2023

² Hotărârile Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-3d-255/11 din 01.11.2011

Consiliul Superior al Procurorilor reține că accederea în funcția de procuror este o procedură specială și toate exigențele acestora sunt garanții că procesul de selecție corespunde celor mai înalte standarde de calitate.

Sub aspectul aprecierilor de drept notăm că formarea inițială a candidaților la funcția de procuror, realizată de Institutul Național al Justiției, reprezintă una din condițiile obligatorii pentru numirea în funcția de procuror pentru persoanele care nu au o vechime în muncă de 5 ani în specialitățile juridice prevăzute în art.20 din Legea nr.3/2016, raționament statuat, corespunzător, în art.13 alin.(1) din Legea nr.152/2006.

Scopul pe care îl are persoana, ce se înscrie în aceste proceduri, este numirea în funcția de procuror și toate cerințele în sensul dat sunt expres indicate de Legea nr.152/2006 și Legea nr.3/2016, astfel încât titularii să își poată adapta conduita la normele de referință.

Așadar, îndeplinind condițiile necesare, în anul 2012, după absolvirea cursurilor de formare inițială, doamna XXXXXX XXXXXX a fost numită în funcția de procuror, circumstanță care a dus la realizarea pozitivă a raportului juridic ce îi permitea accederea în funcție în baza statutului de absolvent al Institutului Național al Justiției.

Odată consumate toate aceste proceduri aferente accederii în funcție, în privința XXXXXX XXXXXX, sunt incidente deja normele legale ce țin de statutul de procuror.

Evoluția în continuare a carierei titulariei a obținut o altă valoare decât cea de absolventă a Institutului Național al Justiției, dumneai fiind procuror în funcție timp de xx (xxxxx) ani și x (xxxxx) luni.

Ținem să menționăm că în această perioadă de activitate în privința procurorului XXXXXX XXXXXX au fost aplicate și măsuri de încurajare (Ordinul Procurorului General nr.xxx-p din xx.xx.2014 – *Diplomă de Onoare de categoria II*, Ordinul Procurorului General nr.xx-p din xx.xx.2017 – *Insingă de piept „Eminent al Procuraturii”*), aspecte care confirmă că în speța dată statutul de procuror este definitoriu.

În aceste condiții, Consiliul Superior al Procurorilor nu poate să se detașeze de la situația că doamna XXXXXX XXXXXX este ex-procuror și să neglijeze existența acestui statut al titulariei.

Ținând cont de cele menționate, în situația individuală dedusă analizei, raportul juridic expus urmează a fi analizat și din perspectiva concurenței între statutul de absolvent al Institutului Național al Justiției și statutul de procuror. Respectiv, în opinia Consiliului Superior al Procurorilor, referitor la XXXXXX XXXXXX se aplică statutul de persoană care are vechime în muncă în funcția de procuror, ca efect al faptului că dânsa a activat sub acțiunea statutului de procuror.

Menționăm că solicitând să fie înscrisă, repetat, în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante, doamna XXXXXX XXXXXX consideră, implicit, că în situația sa urmează să fie valorificată din nou media obținută la examenul de absolvire a Institutului Național al Justiției.

Totuși, vom consemna că această accepciune nu poate fi preluată, deoarece nu poate fi făcută o paralelă între o diplomă de licență (de masterat, etc.) și atestatul primit după absolvirea Institutului Național al Justiției.

Este important să accentuăm că potrivit art.2 alin(4) din Legea nr.152/2006, rezultă expres că „Institutul nu face parte din sistemul național de învățământ și educație, nu este supus dispozițiilor legale în vigoare cu privire la acreditarea și licențierea instituțiilor de învățământ și celor privind sfera științei și inovării”, fiind stabilit imperativ, conform textului normativ indicat că misiunea acestei instituții

publice este să realizeze formarea inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror [...].

Respectiv, nu se poate susține că media generală din atestatul de absolvire a Institutului Național al Justiției este un indicator multifuncțional, deoarece regimul său juridic este diferit, aliniat standardelor speciale.

Condiția juridică și efectul generat de media absolvirii Institutului Național al Justiției obținută de doamna XXXXXX XXXXXX au fost valorificate și, la această etapă, nu este posibilă aplicarea lor repetată.

După cum a explicat doamna XXXXXX XXXXXX în ședința Consiliului Superior al Procurorilor, decizia și opțiunea de a se elibera din funcție s-au bazat pe propriile aprecieri, i-au aparținut în totalitate și nu au fost în nici un fel determinate.

Respectiv, Consiliul Superior al Procurorilor consideră că la eliberarea din funcție, doamna XXXXXX XXXXXX a procedat în conformitate cu voința și convingerea proprie, înțelegând care sunt reglementările legale și conștientizând sensul actelor normative ce vizează situația sa.

Consiliul Superior al Procurorilor nu poate accepta argumentul doamnei XXXXXX XXXXXX privitor la dreptul de a valorifica, repetat, în număr nelimitat de cazuri statutul de absolvent al Institutului Național al Justiției, aceasta fiind o interpretare eronată și subiectivă a normei vizate.

În opinia Consiliului Superior al Procurorilor obținerea calității de procuror, realizat prin numirea în această funcție, determină consumarea raportului juridic de accedere în profesie, oferit de statutul de absolvent al Institutului Național al Justiției.

Prevederile din Legea nr.3/2016 nu reglementează expres modul de soluționare a situației invocate în cererea XXXXXX XXXXXX, însă în sistemul de drept este stabilit cu valoare de principiu că din tăcerea legii nu poate fi dedusă o regulă și nu pot fi făcute interpretări extinctive, pentru a nu altera conceptul și rațiunea actului legislativ.

Vom nota că, într-adevăr, după absolvirea cursurilor de instruire inițială la Institutul Național al Justiției, persoana obține instruirea calificată necesară pentru a accede în funcția de procuror, care este un element indispensabil în valorificarea așteptării legitime de realizare a acestui drept.

Odată declanșată procedura de numire în funcție și exercitarea, un timp determinat, a funcției de procuror, intervin implicațiile raportului juridic de muncă, ce transformă statutul absolventului Institutului Național al Justiției în statut special de procuror.

După angajarea în funcția de procuror, calitatea de absolvent al Institutului Național al Justiției păstrează valoare doar din perspectiva confirmării originii statutului special obținut, deoarece în substanță, această calitate și-a realizat scopul instituirii sale.

Vom reține că în situația procurorilor, al căror statut este consacrat la nivel constituțional, raportul juridic aferent accederii în funcție beneficiază de o rigiditate sporită, având în vedere rolul și sarcinile lor în sistemul de drept.

Adițional, vom menționa că după angajarea în funcția de procuror, sunt incidente normele legale aferente acestui statut special: calcularea vechimii în muncă, care este importantă inclusiv în perspectiva promovării și garanțiilor salariale, acordarea măsurilor de încurajare, verificarea stării de sănătate, etc.

În condițiile în care ar fi acceptabilă opinia doamnei XXXXXX XXXXXX și aceasta, în ipoteza cererii sale, ar accede în funcția de procuror din nou ca absolventă a

Institutului Național al Justiției, s-ar impune reluarea tuturor acestor evidențe, considerându-se că în cazul ei statutul de procuror este la început, ceea ce este inadmisibil, deoarece numirea ei în funcția de procuror în anul 2012 și exercitarea funcției în perioada 2012-2022 sunt fapte juridice împlinite și consumate, care nu pot fi omise.

O asemenea situație juridică ar putea perpetua în timp reluări succesive a statutului de procuror și ar compromite principiul securității juridice a normelor legislative, ceea ce este inadmisibil.

Raportat la caz, menționăm că doamna XXXXXX XXXXXX a activat în funcția de procuror, a fost încurajată pentru prestația profesională și a beneficiat de garanțiile aferente statutului special. Respectiv, cu referire la doamna XXXXXX XXXXXX este certitudinea transformării statutului de absolventă a Institutului Național al Justiției în statut de procuror, pe care aceasta l-a valorificat.

Normele legislative privitoare la aceste aspecte conțin suficientă previzibilitate, încât comportamentul persoanelor vizate să poată fi adaptat regulilor stabilite și să fie posibilă prevederea în viitor a consecințelor juridice ce derivă din deciziile privind cariera profesională și modul de valorizare a acesteia.

Aceeași optică asupra acestei situații se deduce și din analiza sistemică a art.20 din Legea nr.3/2016, potrivit căruia legiuitorul a delimitat clar și expres (pe lângă absolvenții Institutului Național al Justiției și persoanele care candidează în baza vechimii în muncă) și „persoana care a exercitat funcția de procuror”, fiind delimitată drept categorie separată.

Notăm că potrivit alin.(3¹) art.20 din Legea nr. 3/2016, rezultă că „Persoana care a exercitat funcția de procuror, judecător sau avocat cel puțin 10 ani și a cărei funcție a încetat din motive neimputabile ei poate candida la funcția de procuror. În acest caz, persoana poate candida fără susținerea examenului în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției.”

Astfel, legiuitorul a stabilit clar și expres că exercitarea funcției de procuror denotă un alt statut juridic, înlocuindu-l inclusiv și pe cel de absolvent al Institutului Național al Justiției, conferind calitatea de „persoană care a exercitat funcția de procuror”, care generează alte consecințe de drept.

Mai mult de atât, legiuitorul a făcut doar o singură excepție, când revenirea în funcția de procuror se poate face fără susținerea examenului în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției și anume când persoana întrunește cumulativ două condiții: a exercitat funcția de procuror cel puțin 10 ani și a cărei funcție a încetat din motive neimputabile ei.

Pentru acuratețea deciziei ce urmează a fi adoptată, se menționează că în baza cererii din xx.xx.2023 doamna XXXXXX XXXXXX a fost deja înscrisă în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante, Lista candidaților la funcțiile vacante de procuror, secțiunea referitoare la persoanele menționate la art.20 alin.(3¹) din Legea nr.3/2016 (cu o vechime de specialitate de 10 ani).

Consiliul Superior al Procurorilor nu poate decide în afara cadrului normativ, care aplicat în această speță impune respingerea cererii doamnei XXXXXX XXXXXX de a fi înscrisă în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante pentru a candida la funcția de procuror, repetat, în temeiul calității de absolventă a Institutului Național al Justiției.

După cum a fost argumentat mai sus, exercitând funcția de procuror, în

accepțiunea numirii pe post, statutul aferent doamnei XXXXXX XXXXXX s-a transformat din absolventă a Institutului Național al Justiției în persoană care a exercitat funcția de procuror, ceea ce deduce alte reguli pentru a candida la funcția de procuror, pe care solicitanta, la această etapă, le întrunește, deoarece a activat mai mult de 10 ani, pe care Consiliul Superior al Procurorilor nu le poate omite.

Aprecierea situației juridice făcută de către solicitantă este eronată, bazată pe o înțelegere subiectivă a modului de aplicare a legii și o interpretare îngustă a normei, fără a se lua în calcul analiza deplină a raportului juridic dedus examinării și a prevederilor legale aferente speței.

Prin urmare, Consiliul Superior al Procurorilor concluzionează că la valorificarea intenției de accedea în funcția de procuror, este necesară întrunirea conformă și exactă a condițiilor stabilite de Legea nr.3/2016, care, în prezentul caz, plasează titulara cererii examinate sub imperiul cerințelor ce vizează procedurile pentru persoanele care pot solicita funcția de procuror în baza vechimii în muncă, exercițiu deja consumat, or aceasta a fost înscrisă la data de xx.xx.2023 în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante, Lista candidaților la funcțiile vacante de procuror, secțiunea referitoare la persoanele, menționate la art.20 alin.(3¹) din Legea nr.3/2016.

Adițional, pentru respectarea regimului juridic al drepturilor tuturor absolvenților Institutului Național al Justiției, precum și ale ex-procurorilor care doresc să revină în funcție, în contextul procedurii de înscriere în Registrul candidaților la funcțiile vacante de procuror, precum și pentru a asigura o abordare echitabilă a cazului, Consiliul Superior al Procurorilor a luat în considerare faptul că doamna XXXXXX XXXXXX și-a realizat deja dreptul de angajare în funcția de procuror în calitate de absolventă a Institutului Național al Justiției.

În conformitate cu art.19 alin.(1) din Legea nr. 3/2016, selecția candidaților la funcția de procuror și cariera procurorilor este realizată prin concurs, având drept scop asigurarea unui proces de selecție obiectiv, imparțial și transparent.

Pornind de la principiul tratamentului egal și nediscriminatoriu față de toate persoanele care aspiră la funcția de procuror, Consiliul Superior al Procurorilor suplimentar la cele arătate, ține cont de faptul că admiterea prezentei cereri și înscrierea, ca absolventă a Institutului Național al Justiției, a doamnei XXXXXX XXXXXX în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante, de rând cu absolvenții Institutului Național al Justiției, care nu au mai participat la concurs, ar avantaja-o nejustificat atât în raport cu acești absolvenți, cât și în raport cu ex-procurorii care au o vechime suficientă în activități relevante pentru a reveni prin concurs la funcția de procuror.

În consecință, prin admiterea în prezentele condiții a cererii s-ar produce inclusiv și o derogare de la principiile obiectivității și imparțialității la selecția și cariera procurorilor.

Urmare a acestor exerciții de analiză, ghidându-se de principiile securității raporturilor juridice, previzibilității legii, echității, obiectivității și imparțialității procedurilor de angajare în serviciu, Consiliul Superior al Procurorilor statuează că premisele justifică respingerea cererii doamnei XXXXX XXXXX de înscriere în Registrul candidaților pentru suplinirea funcțiilor vacante, în vederea candidării repetate la funcția de procuror în calitate de absolventă a Institutului Național al Justiției.

Luând în considerare argumentele enunțate, în temeiul prevederilor art.19

alin.(1), art.20-22, art.77 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, art.191 alin.(5) lit.a) din Codul administrativ, pct.8.6 din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor, aprobat prin Hotărârea nr.12- 225/16 din 14.09.2016, Consiliul Superior al Procurorilor –

H O T Ă R Ă Ş T E:

1. A respinge cererea doamnei Xxxxxxx Xxxxxxx privind înscrierea în Registrul candidaţilor pentru suplinirea funcţiei vacante de procuror.

2. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, www.csp.md, directoriul *Hotărâri*.

3. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată în condiţiile legii.

**Preşedinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Angela MOTUZOC